Lieta Nr.1A24001417
104AA-0063-18/21
ECLI:LV:RAT:2018:0309.1A24001417.6.S

SPRIEDUMS
Rīgā 2018.gada 9.martā

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese Smaida Gļazere
tiesnese Ingūna Amoliņa
tiesnese Iveta Vīgante

Rīgā, Abrenes ielā 3 rakstveida procesā izskatīja /pers. A/ apelācijas sūdzību par Ogres rajona tiesas (pēc reorganizācijas Zemgales rajona tiesas Ogrē) 2017.gada 24.oktobra spriedumu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

[1] Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk – KNAB) Valsts amatpersonu darbības kontroles nodaļas galvenā speciāliste I.Zarāne 2016.gada 25.novembrī /pers. A/ sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu /Numurs/(turpmāk – Protokols) par to, ka viņš kā valsts amatpersona no 2014.gada 18.decembra līdz 2016.gada 25.novembrim, savienojot /Amats 1/ar /Amats 2/ un gūstot ienākumus, nav ievērojis likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" (turpmāk – Likums) 6.panta pirmajā daļā un likuma "Par pašvaldībām" 58.panta pirmajā daļā valsts amatpersonai noteiktos amata savienošanas un Likuma 9.panta pirmajā daļā noteiktos ienākumu gūšanas ierobežojumus.

Protokolā norādīts, ka atbildība par šādu pārkāpumu paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 166.^{30}pantā.

[2] KNAB Valsts amatpersonu darbības kontroles nodaļas vadītājs A.Donskis 2016.gada 13.decembrī pieņēma lēmumu /Numurs/ /pers. A/ saukt pie administratīvās atbildības pēc LAPK 166.^{30}panta un sodīt ar naudas sodu 100 EUR apmērā (turpmāk – Sākotnējais lēmums).

[3] /pers. A/ pārsūdzēja Sākotnējo lēmumu KNAB priekšniekam, sūdzībā lūdzot atcelt lēmumu un atbrīvot viņu no piemērota naudas soda.

[4] KNAB priekšnieka p.i. I.Jurča 2017.gada 27.janvārī pieņēma lēmumu /Numurs/ Sākotnējo lēmumu atstāt negrozītu (turpmāk – Iestādes lēmums).

[5] /pers. A/ pārsūdzēja Iestādes lēmumu tiesā, sūdzībā lūdzot atcelt lēmumu un atbrīvot viņu no piemērota naudas soda.

[6] Ar Ogres rajona tiesas 2017.gada 24.oktobra spriedumu (turpmāk – Rajona tiesa) Iestādes lēmums atstāts negrozīts, bet /pers. A/ sūdzība noraidīta.

[7] Par Rajona tiesas spriedumu /pers. A/ iesniedza apelācijas sūdzību, lūdzot atcelt spriedumu un atbrīvot viņu no piemērotā naudas soda.

Sūdzības iesniedzējs, pamatojoties uz Administratīvā pārkāpuma likuma normām, norādījis, ka Rajona tiesa ir pievienojusies Iestādes lēmuma nepamatotai motivācijai, ka nav vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudījusi lietā esošos pierādījumus.

Iestādes un Rajona tiesas atsauce uz /Novads/ pašvaldības nolikuma 4.pielikuma 3.26.punktu, nevērtējot to kopsakarā ar 40., 41., 46.punktu, ir nepietiekama, lai konstatētu, ka ir izdarīts Protokolā norādītais pārkāpums. Saskaņā ar /Novads/pašvaldības nolikuma 40.punktu komiteju pienākums ir pārzināt pašvaldības administrācijas iestāžu darbību, nevis kontrolēt. Savukārt LAPK 166.^{30}pantā paredzētās atbildības mērķis ir nodrošināt Likuma 2.pantā norādītā mērķa sasniegšanu. Līdz ar to nepareiza tiesību normu interpretācija ir novedusi Rajona tiesu pie kļūdaina secinājuma, ka viņš ir saucams pie administratīvās atbildības par valsts amatpersonas amata savienošanas un ienākumu gūšanas ierobežojumu pārkāpšanu.

Pretēji spriedumā norādītajam, viņš nav paudis viedokli, ka viņu nevajadzēja ievēlēt par /Amats 1/.

[8] KNAB priekšnieks J.Straume iesniedzis viedokli par apelācijas sūdzību, norādot, ka sūdzība ir nepamatota un noraidāma, bet spriedums ir tiesisks un pamatots.

Viedokļa iesniedzējs norādīja, ka valsts amatpersonai publiski tiesiskajās attiecībās ir jārīkojas atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Valsts amatpersonām pašām, neraugoties uz augstākās amatpersonas vai speciālu institūciju kontroli, jāpārliecinās par savas darbības tiesiskumu, proti, valsts amatpersonai ir pašai jāraugās, lai tā savā darbībā ievērotu tiesību normas *(skat. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 21.septembra sprieduma lietā Nr. SKA-394/2006 8.2.punktu).*

/Amats 1/ likums "Par pašvaldībām" imperatīvi aizliedz ieņemt izglītības iestādes direktora amatu, jo komiteja saskaņā ar pašvaldības nolikumu pārrauga (kontrolē) pašvaldības izglītības iestādes, tai skaitā, /Nosaukums/pamatskolu.

M o t ī v u d a ļ a

[9] Pārbaudījusi lietas materiālus, izvērtējusi pārsūdzētā sprieduma pamatojumu, apelācijas sūdzībā un viedoklī izteiktos argumentus, tiesas kolēģija atzīst, ka rajona tiesas spriedums atstājams negrozīts, bet apelācijas sūdzība ir noraidāma.

[10] Tiesas kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzība pēc būtības satur tos pašus argumentus un motīvus, kuri ir atspoguļoti un vērtēti Rajona tiesas spriedumā, kā arī Iestādes lēmumā.

Tiesas kolēģija konstatē, ka Rajona tiesa un Iestāde vispusīgi un pilnīgi izvērtējušas lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, nolēmumos ietvertais pamatojums par administratīvā pārkāpuma esamību un /pers. A/ saukšanu pie administratīvās atbildības ir pareizs. Tiesas kolēģija pievienojas nolēmumos sniegtajai motivācijai un uzskata, ka izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams saskaņā ar LAPK 289.^{13}panta trešo daļu.

[11] Tiesas kolēģija papildus Rajona tiesas sniegtajai motivācijai sniegs savu viedokli par apelācijas sūdzībā izklāstītajiem argumentiem.

Saskaņā ar /Novads/ pašvaldības 2014.gada 18.decembra saistošo noteikumu Nr.36/2014 "/Novads/ pašvaldības nolikums" 6.3.punktu domē ir Izglītības, kultūras un kultūras jautājumu komiteja (redakcijā, kas bija spēkā no 2014.gada 18.decembra līdz 2016.gada 25.novembrim) (turpmāk – Nolikums).

Nolikuma 40.punkts noteic, ka komiteja pārrauga domes izveidotās komisijas un Administrācijas iestādes saskaņā ar Nolikuma 4.pielikumu.

Pārraudzība nozīmē – attiecīgās komitejas pārraudzībā nodoto komisiju un Administrācijas iestāžu darbības pārzināšanu, funkciju izpildes atbilstības novērtēšanu un priekšlikumu sniegšanu funkciju izpildes nodrošināšanai un neatbilstību novēršanai.

Saskaņā ar Nolikuma 4.pielikuma 3.26 punktu Sociālās, izglītības un kultūras komitejas pārraudzībā ietilpst /Nosaukums/pamatskola.

No 2010.gada 15.jūlija domes sēdes protokola izraksta izriet, ka /pers. A/ ar 2010.gada 16.jūliju iecelts par /Nosaukums/pamatskolas direktoru (lietas 45.lapa).

No 2014.gada 18.decembra domes sēdes protokola izraksta izriet, ka /pers. A/ ievēlēts Sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komitejas priekšsēdētāju (lietas 46., 97.lapa).

Likuma 6.panta pirmā daļa noteic, ka valsts amatpersonai ir atļauts savienot valsts amatpersonas amatu ar citu amatu [..], ja šajā likumā vai citā normatīvajā aktā nav paredzēti valsts amatpersonas amata savienošanas ierobežojumi. Savukārt likuma 9.panta pirmā daļa noteic, ka valsts amatpersonai ir atļauts vienlaikus saņemt atalgojumu par valsts amatpersonas amata pienākumu pildīšanu un atalgojumu par tāda amata pienākumu izpildi [..] kas tai nav aizliegts ar šo likumu vai citiem likumiem [..].

Likuma "Par pašvaldībām" 58.panta pirmā daļa noteic, ka komitejas priekšsēdētājs nedrīkst būt tās pašvaldības iestādes, pašvaldības kapitālsabiedrības vai to struktūrvienības vadītājs, kuras darbu saskaņā ar pašvaldības nolikumu kontrolē attiecīgā komiteja.

Tātad, normatīvais regulējums imperatīvi aizliedz /pers. A/ kā /Nosaukums/pamatskolas direktoram ieņemt Sociālās, izglītības un kultūras komitejas priekšsēdētāja amatu.

Tiesas kolēģija atzīst par kļūdainu sūdzības iesniedzēja viedokli, ka Nolikuma 40.punkts nosaka Sociālās, izglītības un kultūras komitejai pienākumu pārzināt pašvaldības iestāžu darbību, nevis kontrolēt.

Likuma "Par pašvaldībām" 58.panta pirmā daļa noteic, ka komitejas priekšsēdētājs nedrīkst būt tās pašvaldības iestādes vadītājs, kuras darbu kontrolē, nevis pārrauga vai pārzina, attiecīgā komiteja.

Jēdziens "kontrole" nozīmē pārbaudi, pārraudzību, revīziju. Kontroles gaitā pārbauda, vai darbība norisinās atbilstoši nolikumiem, statūtiem, darbības programmām, to principiem, izdotajiem rīkojumiem un pavēlēm. Kontroles galvenais mērķis ir konstatēt kļūdas un trūkumus, lai novērstu to atkārtošanu (*skatīt Autoru kolektīvs, Juridisko terminu vārdnīca, Rīga, Nordik, 1998, 117.lapa*).

Tiesas kolēģija atzīst, ka jēdziens "kontrolēt" ir plašāks un ietver jēdzienus "pārzināt", "pārraudzīt".

Ņemot vērā to, ka /pers. A/ ieņēma /Nosaukums/pamatskolas direktora amatu, viņam likums aizliedza būt par Sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komitejas priekšsēdētāju.

Tas, ka sūdzības iesniedzējs interpretē normatīvo regulējumu savādāk nekā tiesa, nevar būt par pamatu nolēmumu atcelšanai.

Tiesas kolēģija konstatē, ka sūdzības iesniedzējs norādījis vēl argumentus, kādēļ, viņaprāt, Rajona tiesas un Iestādes nolēmumi būtu uzskatāmi par nepamatotiem un atceļamiem. Pārējos sūdzības iesniedzēja argumentus, ievērojot Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņas, tiesas kolēģija uzskata par nebūtiskiem un nevērtē, jo tie nevar ietekmēt tiesas nolēmumu. Kā vairākkārt atzinusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu (*sk., piem., 61.punktu 1994.gada 19.aprīļa spriedumā „Van de Hurk v The Netherlands" (iesnieguma Nr.16034/90)*). Tiesnešiem ir jāuzklausa visi argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (*sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas komisijas 1986.gada 13.oktobra lēmumu*).

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

[12] Saskaņā ar Latvijas APK 289.^{12}panta otrās daļas 1.punktu, 289.^{21}pantu, 289.^{22}pantu, Krimināllietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

atstāt negrozītu Ogres rajona tiesas 2017.gada 24.oktobra spriedumu, bet iesniegto apelācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesnese S.Gļazere

Tiesnese I.Amoliņa

Tiesnese I.Vīgante